

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC THEO NGUYÊN TẮC CÓ SỰ THAM GIA BÌNH ĐẲNG CỦA NGƯỜI DÂN VÀ XÃ HỘI

TS. Ngô Minh Hương*

Quá trình phát triển của các nhà nước và cải cách ở nhiều quốc gia có thể có các nền tảng chính trị, thể chế nhưng cũng có những nền tảng từ sự tham gia của người dân. Các mô hình nhà nước khác nhau và hệ thống chính trị có thể có chuyển đổi và thực hiện quản trị khác nhau. Tuy nhiên đặt ra vấn đề là các yếu tố nào thay đổi quan hệ nhà nước – xã hội và vai trò của người dân và tổ chức xã hội như thế nào và có các yếu tố nào tạo ra các thay đổi đó. Bài viết này khái quát lại khái niệm về nhà nước và các mô hình nhà nước và sự tham gia và tăng quyền của người dân để hiểu được những thay đổi trong quản lý nhà nước và vai trò và cách thức tham gia của người dân và xã hội. Bài viết cũng đưa ra một số ví dụ ở các quốc gia có cải cách và của Việt Nam để có thể phần nào cho thấy hiệu quả quản lý nhà nước và cải cách sẽ được nâng cao nếu người dân và các tổ chức xã hội được tham gia trong quá trình quản trị và ra quyết định. Bài viết gồm ba phần, phần một là khái niệm, phần hai: rà soát lại các mô hình nhà nước và sự tham gia của người dân; phần 3: thực tiễn và sáng kiến người dân và xã hội dân sự tham gia trong quản trị nhà nước và kết luận.

1. Khái niệm

Nhà nước, thị trường, người dân là ba chủ thể của xã hội. Trong đó, có lý thuyết cho rằng nhà nước (State) là chủ thể quan trọng nhất¹. Chính phủ (Government) có thể có nhiều loại hình: chính phủ dân chủ (democratic) và chính phủ tập quyền (power centered). Hai loại chính phủ này khác nhau ở hình thức và thành phần người dân có thể tham gia vào các quyết định chính trị, chính sách.

Quản lý nhà nước : Nâng cao hiệu quả của quản lý nhà nước xã hội chủ nghĩa bằng cách xây dựng một nhà nước thực sự của dân, do dân và vì dân – “Quyền lực của nhà nước thuộc về nhân dân” – xây dựng nhà nước dân chủ và trên cơ sở hiến pháp và pháp luật. Dân chủ là nhà nước đảm bảo thực thể quyền tự do dân chủ của nhân dân và dân thực hiện quyền lực trong quản lý nhà nước và xã hội. Muốn vậy nhà nước phải thể chế hoá quyền tự do dân chủ đó của nhân dân trong hiến pháp và pháp luật.

Sự tham gia

Sự tham gia (Participation) trong nội hàm của quản trị nhà nước là quá trình

---

* Khoa Luật – Đại Học Quốc Gia Hà Nội.

¹ John T. Rourke & Mark A. Boyer, *International Politics on the World State*, McGraw-Hill/Duskin, 2002., p 21,51.